CZĘŚĆ XXIX. № 33. ROK 15. (1844).

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie w xięgarniach Glücksberga, i Zawadzkiego nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 14½ r. *Półroczna*, 7¼ r. sreb. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Grafe *Roczna*, 13 r. sreb. *Półroczna*, 6½ r. sreb. Dla Królestwa Polskiego naznacza się taż sama cena co i w Cesarstwie.

PIĄTEK, 5/17 MAJA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, 4/16 *Maja.*

NOWINY DWORU.

W przeszłą Niedzielę 30 Kwietnia, Lady *Stuart de Rothesay*, małżonka Posła Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Królowej Jmci Wielkiej Brytanii, opuszczając Petersburg, miała zaszczyt być przyjętą przez N. Cesarzowę Jmć i złożyć swoje pożegnania N. Pani równie jak JJ. CC. Wysokościom WW. Xiężnom, Cesarzewiczowej Maryi Alexandrownie, Maryi Mikołajownie i Wielkiej Xiężniczce Oldze Mikołajównie.

Wieczorem dnia tegoż Lady *Stuart de Rothesay* miała również zaszczyt być przyjętą przez Wielką Xiężnę Helenę Pawłownę i złożyć swe pożegnania J. C. Wysokości, równie jak JJ. CC. Wysokościom WW. Xiężniczkom Maryi Michałownie i Katarzynie Michałownie.

Tegoż dnia Sprawujący interessa Króla Jmci Francuzów hrabia *de Rayneval*, miał zaszczyt być przedstawionym JJ. CC. WW. Wielkiemu Xięciu Michałowi Pawłowiczowi i Wielkiej Xiężnie Helenie Pawłownie tudzież JJ. CC. WW. WW. Xiężniczkom Maryi Michałownie i Kytarzynie Michałownie.

Hrabina *de Raynewal* miała również zaszczyt być przedstawioną JJ. CC. WW. W. Xiężnie Helenie Pawłownie i WW. Xieżniczkom Maryi i Katarzynie Michałownom.

Przez Reskrypta Cesarskie z dnia 25 i 26 Marca, zostali mianowani kawalerami orderów: Orła Białego, Jenerał-porucznicy: Członek Audytoryatu jeneralnego Ministerstwa Wojny *Bergmann* i Członek Rady Zakładów Wychowania wojskowego *Holthoier;* — Sw. Anny 1 klassy z koroną, Wojenny Gubernator miasta Nowgorodu i Nowgorodzki Cywilny Gubernator Jenerał-major *Zurow* — Św. Anny 1 klassy, Jenerał-majorowie: Jenerał-prowiantmejster Ministerstwa Wojny *Rokassowski*, Sprawujący obowiązki Atamana kozaków Orenburgskich hrabia *Zukato*, Vice-dyrektor Departamentu Sztabu jeneralnego *Riesenkampf* — Św. Stanisława 1 klassy, liczący się w artyllervi Jenerał-porucznik *Winspiere*, Rzeczywiści Radzcy Stanu: zostający w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Gustaw *Struwe* i Xawery *Łabęcki* i Nadzwyczajny Poseł i Minister pełnomocny przy Dworze Wirtembergskim xiążę Alexander *Gorczakow*.

Reskrypt Cesarski *z dnia 25 Marca b. r.*

«Naszemu Rzeczywistemu Radzcy Stanu, Zostającemu przy Ministrze Sekretarzu Stanu Królestwa Polskiego Michałowi *Zadarnowskiemu.*

«Ze względu na długoletnią służbę waszą i pożyteczne prace, poświadczone przez Ministra Sekretarza Stanu Naszego Królestwa Polskiego, najłaskawiej mianowaliśmy was kawalerem Cesarsko-Królewskiego orderu Świętego Stanisława pierwszego stopnia, którego znaki przy niniejszém załączając, Rozkazujemy wam przywdziać je na siebie i nosić stosownie do Ustawy — Pozostajemy ku wam Cesarsko-Królewską łaską Naszą przychylni.»

— Przez rozkazy dzienne Cesarskie z d. 28 Kwietnia, Inspektor Jeneralny całej jazdy, Jenerał-adjutant xiąże *Wasilczykow*, mianowany szefem Orderiskiego pułku kirysyerów z zachowaniem wszelkich innych godności i obowiązków — 29 tegoż m. Jenerał piechoty, Jenerał-adjutant *Uszakow*, na własną prośbę zostaje uwolniony, dla słabości zdrowia,

od dowodztwa 4 korpusu piechoty z pozostaniem Jenerał-adjutantem; dowodztwo pomienionego korpusu powierzone zostaje tymczasowo Dowodzcy 10 dywizyi pieszej, Jenerał-porucznikowi *Czeodajew*.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z dnia 26 Kwietnia, liczący się we flocie Vice-admirał *Papachristo*, mianowany Członkiem Audytoryatu jeneralnego Marynarki.

— Na mocy Zdania Rady Państwa, w dniu 13 Marca b. r. Najwyżej zatwierdzonego wydany został Twerskiemu kupcowi 3 gildyi *Sutugin* przywilej wyłączny dziesięcioletni na wynalezione przez niego podwodne horyzontalne koło, obracane biegiem wody w rzekach. Pożytki tego wynalazku, z przyczyny jego nowości, nie mogą być w zupełności przedstawione; teraz już wszakże można z pewnością przewidzieć: 1) że za jego pomocą będą mogły na wszystkich wielkich żeglownych rzekach urządzane bez żadnej tamy dość silne młyny, szczególniej pożyteczne tam, gdzie na znacznej od takowych rzek przestrzeni młynów niemasz — 2) że do siły tej dźwigni łatwo będzie można zastosować: a) podnoszenie wody na wszelką upodobaną wysokość, dla opatrywania w nię mieszkańców miast i napełniania urządzanych w rozmaitych celach wodozbiorów; b) polerowanie kamieni i c) piłowanie drzewa — 3) że tam, gdzie miejscowość pozwala, można przenosić siłę dźwigni na brzegi do wzniesionej na nich w tym celu budowli, dla odbywania jakichkolwiek robot i w takim razie wynalazek niniejszy zastąpi machiny parowe, wymagające wielkiego kosztu i zużywające wielką ilość paliwa.

— Departament Rękodzieł i Krajowego handlu, na zasadzie artykułu 127 Tomu XI Układu Praw podaje do wiadomości powszechnej że do tego Departamentu weszły prósby następne:

1.) 13 Lutego b. r. od cudzoziemca Juljusza *Brandenburga* o wydaniu mu 10-letniego wyłącznego przywileju na nowo wynaleziony sposób garbowania skór.

2.) 4 Kwietnia, od fabrykanta lamp *Mopperta* o wydanie 5-letniego przywileju na wynaleziony przez niego sposób gaszenia gazowych machin i zatrzymania ich płomienia.

3.) 6 Kwietnia, od Radzcy Stanu *Mitkiewicza*, o wydanie na imię dymis. porucznika Ludwika *Hoffmanna* 10-letniego przywileju na nowowynaleziony systmmat obrabiania i wymywania złotodajnych piasków.

4.) 10 tegoż m. od obywatela, majora *Kołokolcow* i pomocnika aptekarskiego Gustawa *Nikelsa*, o wydanie 10-letniego przywileju na nowowynaleziony sposób wyrabiania z burakowej miazgi, papier-maché, kartonu i papieru.

5.) 11 tegoż m. Kapitana xięcia Borysa *Czetwertyńskiego* i szlachcica Mikołaja *Zarzyckiego* o wydanie 10-letniego przywileju na nowy sposób garbowania skór.

W ciągu zeszłego Kwietnia po drodze żelaznej Carsko-Sielskiej przejechało 35,776 osób; zbiór wyniosł 13,729 r. 95 k. sr.

Kronstadt 30 Kwietnia. Na znak odkrycia żeglugi w porcie tutejszym wywieszone zostały bandery na głównym gmachu Komory Celnej i na Celnej strażnicy.

Dziś przybyły: Statek parowy Rossyjski *Alexandra*, kapitan *Schutt*, z Lubeki z towarami i 11 podróżnemi tudzież pięć cudzoziemskich okrętów, wszystkie z owocami z Messyny. — Tegoż dnia odeszły dwa okręty z Rossyjskiemi towarami: jeden do Londynu, drugi do Hull.

KRÓLESTWO POLSKIE.

USTAWA
O ZABEZPIECZENIU RUCHOMOSCI OD POŻARÓW.

(Ciąg dalszy).

Oddział II.

O przyjęciu ubezpieczenia ruchomości przez Dyrekcję.

Art. 54. Dyrekcja Ubezpieczeń, po otrzymaniu podania, obejmującego deklarację przystąpienia, tudzież innych dowodów przepisanych, mocną jest zesłać na miejsce delegowanego dla sprawdzenia szczegółów niemi objętych; poczem przystępuje do ocenienia żądania, a mianowicie do oznaczenia warunków ubezpieczenia, to jest:

a) Wysokości summy ubezpieczenia;

b) Wysokości poręczenia straty;

c) Należnej od przystępującego składki;

1. Wysokość summy ubezpieczenia.

Art. 55. Summa ubezpieczenia podanego niżej 75,000 r. sr. może się stosować do deklaracji przystępującego.

Lecz dla ubezpieczeń ciągłych ogółowych zboża i inwentarzy w dobrach ziemskich, summa to nie może przenosić ubezpieczenia normalnego, które Dyrekcja, po rozważeniu dowodów, wedle art. 42 złożonych, a w razie potrzeby, po sprawdzeniu na miejscu, ustanawia ubezpieczenie normalne bez złożenia nowych dowodów i nowego rozpoznania podwyższane być niemoże.

Art. 56. Ubezpieczenie wyższe nad 75,000 r. sr. niemoże być przyjętém w jednej budowli, lub w budowlach z sobą połączonych, albo nieoddzielonych murem, przez wszystkie piętra do wierzchu dachu bez otworów wyprowadzonym.

Wyjątek od tego przepisu następować może tylko dla składów lub zapasów, w zachowaniu rządowem będących, i to za szczególnem upoważnieniem Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, na wniosek Dyrekcji.

2. Wysokość poręczenia straty.

Art. 57. Dyrekcja przyjąć może zabezpieczenie z poręczeniem straty w stosunku niższym od podanej wartości. Stosunek ten oznaczony być powinien w procentach tejże wartości.

Art. 58. Przy ubezpieczeniach ciągłych ogółowych zboża i inwentarzy żywych, tudzież martwych, w dobrach ziemskich, Dyrekcja przyjąć może poręczenie tylko do trzech czwartych części to jest 61%, zkąd wynika, że ogólne wy-

nagrodzenie niemoże przenosić trzech czwartych części normalnego ubezpieczenia, jeżeli takowe w sposob art. 43 przepisany, niezostało zwiększone dodatkowem czasowem ubezpieczeniem.

Art. 59. Dyrekcja może, wedle własnego uznania, zupełnie ubezpieczenia odmówić, a w takim razie, równie jak przy ubezpieczeniu częściowem dozwala zabezpieczenia całkowitego lub częściowego w Towarzystwach Ogniowych zagranicznych, w sposobie w Oddziele III niniejszego tytułu wskazanym.

3. Należna składka.

Art. 60. Należną od przystępującego składkę, bąć ciągłą przy ubezpieczeniach ciągłych, bąć jednorazową, przy czasowych, Dyrekcja ustanawia podług szczegółowych przepisów w tytule V, oddziale 2 zawartych.

4. Inne zastrzeżenie.

Art. 61. Gdy przy ubezpieczeniach ogółowych, kupcy, fabrykańci i w ogolności handlujący, żądają wedle przepisu art. 45, uwolnienia od obowiązku prowadzenia rachunku przychodu i wydatku przedmiotów ubezpieczonych, Dyrekcja mocna jest na to zezwolić w przypadkach:

a) Jeżeli podający zobowiąże się, wedle ogólnego przepisu art. 98, utrzymywać w zupełnym porządku xięgi handlowe kupieckie, lub kramarskie;

b) Jeżeli podający zadeklaruje, że będzie posiadał przez cały czas ubezpieczenia, o połowę większą wartość od ubezpieczonej czyli że tylko $\frac{2}{3}$ części swoich zapasów do ubezpieczenia podaje;

c) Jeżeli Dyrekcja uzna, że ze względu na staranne prowadzenie handlu lub przedsiębierstwa, będzie w możności w razie pogorzeli pozyskać dostateczny dowód jaka wartość zniszczeniu uległa.

Art. 62. Gdy przy ubezpieczeniach ogółowych, właściciele zbiorów lub składów, w których szczegołowe przemiany zmieniać się mają, nienależący do liczby osób handlujących żądają wedle art. 45. uwolnienia od obowiązku prowadzenia rachunku przychodu i wydatku przedmiotów ubezpieczonych Dyrekcja mocną jest na to zezwolić:

a) Jeżeli podający zobowiąże się utrzymywać dziennik przychodu i wydatku pieniężnego, wartości przedmiotów ubezpieczonych w księdze przez Dyrekcję, podług art 121 oparafowanej, i to z zastosowaniem się do szczególnych wskazań, jakie Dyrekcja względem sposobu prowadzenia tego dziennika udzielić może;

b) Jeżeli wedle uznania Dyrekcji, żadne ważne niezachodzą przeszkody ku przychyleniu się do zaniesionego żądania.

Art. 63. Czas perjodyczny do składania inwentarza przedmiotów ubezpieczonych, w przypadku art. 45 i 50 przewidzianym, dla osób handlujących, Dyrekcja oznacza w sposób prawem handlowem przepisany, dla innych zaś ustanawia go w terminach przynajmniej rocznych.

Art. 64. Jeżeli wartość przedmiotów do ubezpieczenia ogółowego podanych, okazuje się często zmienna, lub trudna do oznaczenia, Dyrekcja zawarować może, iż pewna część tej wartości, powinna pozostać na stratę samego właściciela i nawet w zagranicznych towarzystwach ubezpieczona być niemoże, co w każdym razie stosuje się do pozostawionych bez poręczenia Dyrekcji $\frac{1}{4}$ części przy ubezpieczeniach ciągłych ogołowych w gospodarstwach wiejskich, tudzież części przy ubezpieczeniach ogółowych, w przypadku art. 61 przewidzianym.

Art. 65. Przy ubezpieczeniu wszelkiem zboża w snopie, Dyrekcja oznaczyć powinna koszta omłotu, jakie w razie pogorzeli przed wymłóceniem od wynagrodzenia za ziarno, będzie miało być potrąconem.

5. Przyjęcie.

Art. 66. Po dopełnieniu czynności art. 54 wskazanych, Dyrekcja przyjmuje deklarację przystąpienia i o szczegółach swojej decyzji zawiadamia podającego, z dołączeniem wykazu ilości i wartości przedmiotów, lub wykazu normalnego, za którym warunki ubezpieczenia mają być wypisane.

Art. 67. Jeżeli zgłaszający się przystaje na warunki przez Dyrekcją poczynione w zawiadomieniu o którem w art. 66 mowa winien takowe na przesłanym mu wykazie, w dowód przyjęcia, podpisać i wykaz ten Dyrekcji zwrócić:

a) Bądź wprost, jeżeli to jest wykaz normalny, lub w ogólności do ubezpieczenia ciągłego odnoszący się;

b) Bądź przy przesłaniu należnej składki jeżeli wykaz do zabezpieczenia czasowego stosuje się.

(D. c. n.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIJA. *Londyn 3 Maja.* Na posiedzeniu izby parów 30 Kwietnia lord Cottenham złożył bill o zniesieniu więzienia za długi, który został odczytany poraz pierwszy. Wczora taż izba odrzuciła bez głosowania bill lorda Campbell mający wprowadzić pewne modyfikacye w prawodawstwie o wypuszczaniu obwinionych na porękę. Rzecz o odwołaniu lorda Ellenborough z Indyj była przedmiotem rozmaitych uwag i rozpraw. Xiążę Wellington mocno naganiał Sąd Dyrektorów Kompanii Wschodnioindyjskiej na którego żądanie szlach. lord został złożony z urzędu. Nazwał to postępowanie *niedyskretnem* tém więcej że nowy Wielkorządzca nieinaczej może być mianowany jak z uczestnictwa Rządu, to jest Biura Kontroli Indyj Wschodnich.

Na posiedzeniu Izby Niższej 29 Kwietnia Kanclerz Skarbu (Minister Skarbu) P. Goulburn złożył budżet na rok 1844. Daliśmy zeń główne szczegóły; summa przewidywanego dochodu jest 51,790,000 funt. sterl. a summa wydatków 48,643,170 funt. Następne są celniejsze artykuły wydatków stanu: procenta od długu krajowego 27,697,000 funt. — Armija 6,616,000; — Flota 6,250,000 f. — Artyllerya 1,842,000 f. — Wynagrodzenia Kompanii Wschodnio-

indyjskiej za wydatki poniesione wczasie wojny Chińskiej 400,000 f. st. W budżecie przychodów największą gra rolę dochod z Komor celnych: 21,500,000 f. z akcyzy, 13,000,000 f. i ze stępla 7,000,000 f. Podatki stałe figurują tylko w cyfrze 4,200,000 f. Podatek niedawno ustanowiony od dochodów osób prywatnych wyrachowany jest na 5,315,000 f. ale mniemają że przyniesie daleko więcej.

I w Izbie Niższej, pierwszy Minister, zapytany o przyczynach odwołania lorda Ellenborough, również jak i Xiążę Wellington naganiał ten środek, ale zaspokajającej odpowiedzi o tych przyczynach nie dał.

— Xiążę Jmć Oetingen Wallerstein, w towarzystwie hrabi Mongélas, przybył tu z Paryża w szczególném posłannictwie od Króla Jmci Bawarskiego.

— Wiadoma jest skłonność amerykanów do mistyfikowania publiczności; ztamtąd to wyszła tak głośna przed laty kilku wiadomość o ludziach odkrytych przez Herschella na xiężycu, o nagłem zniknieniu wodospadu Niagary, *etc.* Temi dniami ci żartownisie dopuścili się nowej mistyfikacyi; po wyjściu z druku numeru jednej gazety bardzo wziętej w Stanach Zjednoczonych któś wydrukował i rozesłał z tą gazetą, bez wiedzy redakcyi, wiadomość że Królowa Angielska, incognito wylądowała w jednym z portów Amerykańskich. Szczegóły trafnie wymyślone i sposób jakiego użyli mistyfikatorowie są przyczyną że niedorzeczność ta zjednała powszechną wiarę i publiczność Stanów przekonana jest że Królowa Wiktorya przebiega miasta od nikogo niepoznana.

— Piszą z Dover: «Statek parowy *Princess Alice*, a na nim kuryer gabinetowy angielski P. Robbins, przybył tu z Calais w godzinę i 45 minut. Gdy było dość wcześnie, kuryer zabrał się więc na karawanę parową odchodzącą o 11 rannej do Londynu, gdzie stanął o 3 po południu, tak iż z Calais do Londynu przyjechał w pięć godzin, 45 minut. Szybkość taka jest pierwszym przykładem w dziejach mechaniki parowej.

— Wiosna w Anglii tak jest wczesna i ciepła jak oddawna nie pamiętają. Ciepłomierz stustopniowy pokazuje 67 stopni, barometr 30. Drzewa owocowe są w pełném rozkwitnieniu, ptaki wiosenne oddawna przybyły.

— Ostatnia poczta przywiozła pomyślne nowiny z Indyj i Chin. Największa spokojność tam panuje i handel czynnie się odbywa.

PORTUGALIA. Korrespondencye prywatne z Lizbony dochodzą do 22 Kwietnia. Oblężenie Almeidy przez wojska Królowej dowodzone przez vicehrabię Fonte Nova trwa dotąd; powstańcy, zamknięci w twierdzy, zamiast upokorzyć się czynią wycieczki i formują geryllasów. Kilka kompanij piechoty i szwadron jazdy w Visen oświadczyli się przeciw Ministerstwu Cabral. Ogłoszony został wyrok Królowej, oddający pod sąd wojenny nietylko zbuntowanych wojskowych, ale każdego mieszkańca, który się uzbroi jako gerylla, lub do geryllasów przyłączy.

FRANCYA. *Paryż 3 Maja.* Z pomiędzy mów powiedzianych na powinszowanie Królowi w dniu jego imienin, 1 Maja, przemówienie Arcybiskupa Paryskiego obudziło największe wzruszenie w świecie urzędowym i dziennikarskim. Król odpowiedział z mocą i z wyrażeniem podziwienia na słowa Arcybiskupa.

— Na posiedzeniu 30 Kwietnia, po wysłuchaniu mowy P. Viennet i objaśnień hrabi de Montalembert, Xięcia de Broglie i P. Villemain o wyrokach Królewskich z r. 1828, Izba Parów zamknęła rozprawy ogólne nad projektem prawa o wychowaniu drugorzędném i przeszła do rozbioru artykułów. Dodatek hrabi *Turgot* który chciał aby bakkalaureat z literatury był całkiem oddzielony od bakkalaureatu z nauk, zbijany przez P. Passy i przez Ministra Oświecenia, został odrzucony.

Następnie P. Ségur de Lamoignon wniosł poprawę mającą na celu ograniczenie kursu filozofii do nauki logiki, moralności i psychologii elementarnej.

W izbie Deputowanych, w dalszym ciągu rospraw nad projektem reformy więzień, zasada odosobnienia więźniów jednych od drugich tak wednie jak w nocy na posiedzeniu 2 b. m. została przyjęta bezwarunkowo.

— W tych dniach, przy rogatce szkoły wojskowej zaszły nieporządki, które mogły mieć najsmutniejsze następstwa. W skutku obficie zażytych trunków zaszła kłótnia a potém bitwa między żołnierzami 5-go dragonów i 3 huzarów. Władza policyjna, starającu się rozbronić walczących, była znieważona. Z obustron przybywały posiłki i bitwa zaczęła się rozciągać na całe ulice; mieszkańcy pozamykali domy i sklepy i gdyby pułkownicy i inni oficerowie obu pułków śpiesznie nieprzybyli, niemożna przewidzieć, jak daleko rzeczyby zaszły. Niebez trudności wszakże i oficerowie zdołali porządek ustanowić. Dla przywrócenia między zwaśnionemi pułkami dobrej harmonii, pułkownicy nazajutrz sprawili po kolei uczty na które zgromadzili wszystkich żółnierzy i podoficerów 5 dragonów i 3 huzarów. W skutku śledztwa kilka szynkowni zamknięto.

— Umarł doktor Aubry, rowiennik i uczeń sławnego Mesmera, mając lat 88.

— Odbywają się w tej chwili na Sekwanie ciekawe doświadczenia z dzwoném podwodnym wynalazku doktora Payerne. Apparat ten tém się istotnie różni od znanych dotąd; że niema żadnej kommunikacyi z powietrzem zewnętrzném i człowiek w nim zanurzający się, za pomocą preparatów chemicznych które ma z sobą i dowcipnie obmyślanej mechaniki sam produkuje powietrze zdolne do oddychania, dodając, ile potrzeba, kwasorodu i usuwając z atmosfery w której zostaje, gaz kwasu węglowego wyrabiający się z własnego oddechu. Tym sposobem w dzwonie P. Payerne można zostawać pod wodą przez czas nieograniczony. Już raz wynalazca bawił w nim 3 godziny 25 minut. Ostatnią razą spuścił się z PP. Dumas i Reynault członkami Akademii Nauk i Kapitanem okrętu P. Deloffre.

Bawili półgodziny i wróciwszy z proby uznali ją za zupełnie zaspokajającą.

— Podług jednej gazety, Minister Spraw Zagranicznych P. Guizot, rozesłał do wszystkich Rządów Włoskich, prócz Xięcia Modeny, okolnik treści następującej: «Rząd Francuz-«ki ma postanowienie trzymać się takiej polityki, która od-«bierze buntzycielom włoskim ostatnią nadzieję którą może «dotąd pielęgnują, odebrania kiedykolwiek od Francyi jakiej-«kolwiek pomocy materyalnej lub nawet moralnej. Niech «to będzie raz nazawsze wiadomo wszystkim emigrantom i «wszystkim przywodzcom poruszeń we Włoszech.»

— Gazeta urzędowa Turyńska donosi, że nieporozumienia z Tunisem zostały załatwione przez układ przyjacielski.

HISZPANIJA. *Madryt 24 Kwietnia.* Rozchodzą się pogłoski o nieporozumieniach zaszłych w łonie Gabinetu; podróż Królowych została z tego powodu odłożona.

— Mimo to co gazety Ministeryalne głoszą o spokojności powszechnej, położenie prowincyi Maestrazgo staje się coraz bardziej zatrważającym. 12 b. m. mocny oddział wojsk Rządowych miał żywą utarczkę z bandami Karlistowskiemi pod Horcajo. Karliści potrzykroć attakowani, zdołali za każdym razem sprawić swoje szyki i nieprędzej cofnęli się jak gdy ujrzeli iż mają do czynienia z nierównie liczniejszym nieprzyjacielem. Z obustron poległo dość trupa, ale dotkliwą jest strata dowodzcy sił Rządowych podpułkownika Murriel, który zginął od karlistowskiej kuli. Jedna gazeta dodaje że nowa banda uorganizowała się w Amescuas pod wodzą znanego z dawnych wojen Karlistowskich Sopolena.

AUSTRYA. *Wiedeń 27 Kwietnia.* Zapewniają że Sejm Węgierski będzie tego lata zamknięty osobiście przez Cesarza, który umyślnie dla tego zjedzie do Presburga.

BAWARYA. *Munich 29 Kwietnia.* J. K. W. Xiążę Luitpold Bawarski z J. C. K. W. Arcyxiężną nowozaślubioną Małżonką swoją, odbyli dziś wjazd swój uroczysty do tutejszej stolicy.

SZWECYA. *Stockholm, 26 Kwietnia.* Sztab Królewski został uorganizowany. Szefem jego mianowany jenerał-porucznik Lefren; pod nim będzie ośmiu adjutantów Królewskich: pułkownicy: Meyer, hrabia Schwerin, de Peyron i Malmborg; podpułkownicy Soederberg i baron Fleming, major Palander i kapitan Hildebrandson.

— Dziś odbyło się stosownie do przepisanego ceremonijału przeniesienie ciała zeszłego Króla do kościoła Ritterholm. Medal z tej okoliczności wybity nosi z jednej strony wizerunek Króla Karola Jana a z drugiej grobowiec Gustawa Adolfa II z napisem: «Zbliżeni czynami za życia, miejscem spoczynku po śmierci. 8 Marca 1844.»

RZYM, *22 Kwietnia.* Gazeta urzędowa umieściła następną wzmiankę o kardynale Pacca, niegdyś towarzyszu niewoli Papieża Piusa VII. «19 Kwietnia, o wpół do siódmej po południu, Jego Eminencya Kardynał Bartolomeo Pacca, Biskup Ostii i Velletri, po długiej i dolegliwej chorobie piersiowej, którą znosił z przykładną cierpliwością, przeniosł się na spoczynek sprawiedliwych. Odebrał on wszystkie pomocy naszej świętej Wiary. Kardynał Pacca był Dziekanem świętego Kollegium, prodatariuszem Ojca świętego, arcykapłanem Bazyliki św. Jana Lateraneńskiego i legatem Apostolskim Velletri. Urodzony w Benevento 25 Grudnia 1756 r., mianowany i ogłoszony Kardynałem przez Piusa VII na Konsystorzu 23 Lutego 1801.

— Na miejsce kardynała Pacca Dziekanem św. Kollegium mianowany kardynał Micara.

— Kardynał Grimaldi jest chory bez nadziei życia.

— Ogłoszony został wyrok Papieski odwołujący kardynała Spinola z urzędu legata Apostolskiego w Bolonii i mianujący na jego miejsce kardynała Vannicelli, który używa większej popularności.

SYCYLIA. *Palermo.* Monsignor Balsano, arcybiskup Montréal, znany z głębokiej uczoności i cnot pasterskich, umarł tu 6 Kwietnia.

GRECYA. *Ateny 21 Kwietnia.* Nowy Gabinet został ostatecznie uorganizowany następnie: PP. Alexander Mavrocordatos, Prezydentem Rady Ministrów, Ministrem Skarbu i Marynarki — Andreas Londos, Spraw Wewnętrznych — Spiridon Trikoupis, Spraw Zagranicznych, Wyznań i Oświecenia — Panagiotis Rhodius, Wojny — Andreas Christo Londos, Sprawiedliwości. Ten ostatni nie jest krewnym Ministra Spraw Wewn. tegoż nazwiska. Jest to młody człowiek, stronnictwa radykalnego *młodej Grecyi*, krewny Prezydenta Gabinetu, niemiał jeszcze żadnego publicznego urzędu; był dotąd wydawcą gazety ultraradykalnej w Patras, gdzie był razem adwokatem. Na ostatniém Zgromadzeniu Narodowém był Deputowanym z tego miasta i odznaczył się wymową.

HAITI. Listy pod d. 23 z Port au Prince, zawierają co następuje: «Powstanie ludności hiszpańskiej w części już jest stłumione. Po wsiach mieszkańcy już odstąpili od Rzeczypospolitej Domingskiej, tylko miasto San-Domingo jeszcze się trzymało i spodziewano się że wkrótce podda się znacznym, wysłanym przeciw niemu siłom.»

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

BELGIJA. *Bruxella 2 Maja.* Król i Królowa JJ. Belgów wrócili wczora do pałacu Laeken.

Londyn 3 Maja. Pojutrze Dwór przenosi się do Claremont; podróż Królowej do Osborne-house, na wyspie Wight, odbędzie się nie wcześniej jak w końcu bieżącego miesiąca.

— Królowa wdowa cierpi na różę w ręku; symptomata niemają nic zatrważającego — Przedwczora Xiążę Wellington obchodził 76 rocznicę swego narodzenia — Process O'Connella idzie powoli trybem zwyczajnym; tyle jeszcze sąd ma mów do wysłuchania, że rozprawy przeciągną się za 8 Maja, który jest dniem zamknięcia sessyi sądowej, tak iż process przejdzie na następną sessyą — Admirał Seymour mianowany został dowodzcą stacyi Morza Południowego na miejsce admirała Tomas, który ukończył swe lata służby na tej stacyi.

Paryż 4 Maja. Izba Parów. 2 b. m. ponowiły się rozprawy nad poprawą P. Ségur de Lamoignon do projektu o wychowaniu drugorzędném, mającą na celu ograniczenie w kollegiach tego stopnia nauki filozofii. Poprawa ta poparta przez kilku członków zbijana była w długiej mowie przez P. Cousin, który odwoływał się do wspomnień przeszłości i przykładów zagranicą, dowodzących pożyteczności nauczania filozofii w szkołach w kursie zupełnym. Ale P. Cousin spotkał niespodziewanego przeciwnika w dawnym Ministrze Oświecenia, hrabi de Montalivet, który w świetnej improwizacyi, po zbiciu kolejno argumentów P. Cousin, oświadczył przychylenie się do poprawy P. de Lamoignon z małą modyfikacyą. 3 b. m. ciągnęły się też rozprawy; Xiążę de Broglie, (sprawozdawca projektu Ministrów) oświadczył że Kommisya naradzała się nad poprawą hrabi de Montalivet, (do której się przyłączył i P. de Lamoignon) i znajdując żądanie słuszném, uchwaliła dodać do artykułu 1 rozporządzenie, stanowiące, że na przyszłość przedmiot i forma examinów na bakkalaureat z literatury, po zakreśleniu przez Radę Uniwersytetu, będą podane do wykonania przez wyrok Królewski, w zwykłej formie urządzeń administracyjnych. Hrabia de Montalivet zgodził się na takowy dodatek Kommisyi, Minister Oświecenia przystał także na to, aby postanowienia Rady były poddawane pod zatwierdzenie Królewskie, ale P. Cousin oparł się temu najmocniej, jako środkowi poniżającemu Radę Uniwersytemu. 4 Maja, w chwili odejścia poczty, rozprawy w tym przedmiocie nie były jeszcze ukończone.

W izbie Niższej cały tytuł II prawa o reformie więzień, został przyjęty; główną zasadą jest, że wszelkiego rodzaju więźnie będą odtąd zupełnie od siebie odosobnieni tak we dnie, jak w nocy, bez żadnej z sobą komunikacyj i nawet bez wiadomości o sobie. Obok tego są zawarowane wszelkie prawne swobody komunikowania się z kim należy więźniów zostających pod śledztwem, aresztowanych tymczasowo.

Oto jest text przemówienia Arcybiskupa Paryskiego do Króla w dniu imienin.

«*N. Panie.* Przychodzimy wynurzyć W. K. M. wraz z hołdem uszanowania, uczucia zgodne z obecném naszém położeniem.

«Nie pojmiemy nigdy, iżby Stan miał ucierpieć od spokojności i swobody Kościoła, a Kościoł od wielkości i pomyślności Stanu. To przekonanie, które obwieszczał przed sześciuset laty święty Doktor, frarncuz, chluba swego wieku przez geniusz i chluba duchowieństwa przez heroizm cnot swoich, jest i w tej chwili przekonaniem duchowieństwa i Arcybiskupa Paryskiego. Miło im wyrazić je W. K. Mości jako cechę niewątpliwą prawości ich zamiarów i rękojmią najpewniejszą ich nadziei. Miło powtarzać przed Tobą, N. Panie, że Francya nadto im jest drogą iżby komukolwiek dali się uprzedzić w uległości jej prawom, w poświęceniu się dla jej dobra.

«Bóg nie dopuści, iżby dobrodziejstwa znalazły nieczułemi ludzi, którzy przywykli widzieć w czynie sprawiedliwości, powod do wdzięczności, i w swobodzie swego powołania, nowy sposób zjednania większego poszanowania dla Władzy.

«To oddanie się będzie zrozumianém i ocenioném we wzniosłej mądrości Króla. Osądzi on je godném naszego jednawczego posłannictwa, szlachetności naszego charakteru, i równie pożyteczném religii jako i ojczyznie.

«Pozwol nam, N. Panie, przyłączyć szczere życzenia nasze, iżby Bóg nie przestawał zlewać na W. K. Mość i Jego Dostojną Rodzinę, swych obfitych błogosławieństw.»

Krol odpowiedział.

«Dziękuję wam, Mości Arcybiskupie, za życzenia które mi składacie osobiście i w imieniu duchowieństwa Paryskiego. Sądziłem iżem dał dość rękojmi mojej chęci utrzymanie swobody religii, otoczenia Duchowieństwa całem poszanowaniam, całą czcią, które mu się należą, ażeby przypomnienie tego, w sposobie jakim dopiero co słyszałem, było może niepotrzebném, (eût peut être été inutile). Co mogę wam powiedzieć, Mości Arcybiskupie, i co już wam wiadomo, to że Duchowieństwo może spolegać na całej mojej życzliwości, na całém mojém interessowaniu się, oraz na stałości moich usiłowań ku zapewnieniu Francyi dobrodziejstw religii, tak iżby ta nieprzestawała być zarazem najlepszą rękojmią przeciw występkom które płodzą nieporządki w towarszystwie i źródłem wszystkich cnot, które zapewniają szczęśliwość ludzi.»

— Arcybisknp Paryski przesłał Izbie Parów *Memoryał o nauczaniu filozoficznėm.* To nowe pismo szczególniej wymierzone jest na P. Cousin, celnego reprezentanta filozofii Uniwersytetskiej.

HISZPANIJA. *Madryt 27 Kwietnia.* Nieulega już wątpliwości rychła zmiana Gabinetu. Nieporozumienia zaszły z powodu kłótni między Ministrem Marynarki i Kapitanem jeneralnym sił morskich P. Ramon Romey. Z tego zapewna powodu podróż Królowej Izabelli została odłożona. — Odkryto nowy spisek przeciw Rządowi i oddano winnych pod sąd wojenny.

Munich 1 Maja. Odbył się tu dziś, w kościele Dworskim WW. Świętych ślub J. C. K. W. Arcyxięcia Alberta Austryackiego z J. K. W. Xiężniczką Hildegardą Bawarską.

SARDYNIJA. *Turyn 27 Kwietnia.* Zajście z Tunisem zostało ostatecznie i z honorem dla nas załatwione tém, że na wdanie się Rządu Angielskiego, Bey, który sam szukał tego pośrednictwa, zezwolił na wywoz zboża ze swego Państwa, i zobowiązał się wynagrodzić tych którzy ponieśli szkody z rzeczy czasowego zabronienia takowego wywozu.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. 4-го Мая 1844. *Цензоръ И. Ивановскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.